

A Győri Ítélőtábla a dr. Liszkai Péter ügyvéd által képviselt **I.r és II.r felpereseknek** a dr. Németh Ákos Pál ügyvéd és dr. Kises Éva ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **vételár megfizetése** iránti perében a Veszprémi Törvényszék 2012. október 11. napján kelt 1.G.40.068/2010/61. számú ítélete ellen az I. és II.r felperesek részéről 63. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelesek a felperesek személyenként megfizetni az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 2.500.000 - 2.500.000,- (Kettőmillió-ötszázezer - Kettőmillió-ötszázezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket, az alperesnek pedig 15 napon belül 300.000 - 300.000,- (Háromszázezer - Háromszázezer) Ft másodfokú perköltséget.
A felek maguk viselik a fellebbezési eljárásban ezt meghaladóan felmerült költségeiket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az irányadó tényállás szerint az I.r. felperes, mint eladó, továbbá az alperes, valamint a perben nem álló "A", mint vevők között 2002. szeptember 6-án megállapodás jött létre bányatelkek és a rajtuk lévő mobiliroda, műhely, valamint két áramfejlesztő, továbbá bányászati jog átruházása tárgyában. A megállapodás szerint az I.r. felperes ügyvezetése alatt álló "B" Kft. birtokában lévő bányászati jog átruházásra kerül a "C" Kft. részére. Megállapodtak a szerződő felek abban, hogy az ingatlanok, a bányászati jog, a mobilépület, valamint az áramfejlesztők ellenértéke 28.378.284,-Ft, melyet a vevők 2002. szeptember 6-án 3.000.000,-Ft kivételével megfizettek. A vevők, illetve a "C" Kft, mint a bányászati jog tulajdonosa vállalták, hogy a szerződésben írt ellenértéken felül 130.000 m3 osztályozott kavicsot biztosítanak tehergépjárműre rakva az I.r. felperes, vagy az általa megjelölt társaság részére, amelyet 2 éven belül köteles elszállítani a jogosult.

Az ugyancsak 2002. szeptember 6-án kelt szerződéssel a bányászati jogot a "B" Kft. átruházta a "C" Kft-re.

A 2002. szeptember 12-i megállapodásban az I.r. felperes, az alperes, valamint a perben nem álló "A" és "D" akként rendelkeztek, hogy az osztályozott kavicsszolgáltatásra vonatkozó kötelezettség 120.000 m3-re irányul. Mindemellett a bányászati jog jogosultja vállalta, hogy "D" részére 15.000 m3 osztályozott kavicsot biztosít tehergépjárműre rakva, ebben a körben pedig 2002. szeptember 19-én a "D" ügyvezető által képviselt "E" Kft., mint megrendelő és

a "C" Kft., mint szállító között szállítási szerződés jött létre a kavicsmennyiségre, meghatározott egységár mellett.

Az I.r. felperes 2002. október 7-én értesítette a "C" Kft-t, hogy a 120.000 m³ osztályozott kavicskövetelésből 40.000 m³-t engedményezett a "F" Kft-re, majd 2003. november 5-én értesítést küldött, hogy további 40.000 m³-t a "F" Kft-re engedményezett, így az engedményesnek összesen 80.000 m³ a követelése. A 2002. december 10-i engedményezési szerződésben 40.000 m³-t engedményezett a II.r. felperesre. A II.r. felperes 2003. június 23-án kelt levelében jogi képviselője útján felhívta az alperest a kavics kiadására, amelyet az alperes visszautasított. 2009. április 27-én, majd 2010. január 27-én az "G" által írt levelében hívta fel az alperest a II.r. felperes 120.000 m³ kavics kiadására, az alperes azonban a felhívásnak nem tett eleget.

A felperesek keresetükben 200 millió Ft megfizetésére kérték az alperes kötelezését, figyelemmel arra, hogy az alperes nem tett eleget a szerződésben vállalt kötelezettségének.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a szerződésben foglalt kavicsmennyiség nem a megállapodásban szereplő vagyontárgyak ellenértékét, hanem egy további jövőbeli visszerhes ügylet tárgyát képezte, amelyért az I.r. felperesnek ellenértéket kellett volna fizetnie. Állította továbbá, hogy a követelés elévült. Hivatkozása szerint a II.r. felperest legfeljebb 40.000 m³ illetheti meg, hisz a további mennyiséget az I.r. felperes harmadik személynek engedményezte. Mindemellett a követelt összeget egyébként sem az alperes lenne köteles megfizetni, hanem legfeljebb a "C" Kft. A 2002. szeptemberi megállapodásokban az alperesen kívül több más kötelezett is szerepel, így az alperes legfeljebb csak a rá eső mennyiség ellenértékének megfizetésére lenne köteles. Emellett arra is hivatkozott, hogy a tonnánkénti egységár rendkívül mértékben eltúlzott.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel és csatlakozó fellebbezéssel támadott ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte az I. és II.r. felperest, hogy 15 napon belül személyenként fizessenek meg az alperesnek 640.300 - 640.300,-Ft perköltséget, az államnak pedig 450.000 - 450.000,-Ft feljegyzett illetéket.

Az elsőfokú bíróság mindenekelőtt kiemelte, hogy az I.r. felperes összesen 80.000 m³-t engedményezett a "F" Kft-re 2003. novemberéig, majd 2002. december 10-én 40.000 m³-t engedményezett a II.r. felperesre. Az okiratokkal igazolt engedményezésekhez képest nem bizonyította az I.r. felperes, hogy utóbb bármilyen mennyiségű kavicskövetelésének joga rá visszaszállt volna, tehát érvényesíthető követelése az alperessel szemben nincs. Nem igazolta az I.r. felperes, hogy a "F" Kft. utóbb 40.000 m³ követelést szóban visszaengedményezett, de ennek valóságtartalma mellett is megállapítható, hogy az I.r. felperesnek a követelése az alperessel szemben elévült. A 2003. november 5-i engedményezési nyilatkozat folytán a Ptk. 329. §. (2) bekezdése értelmében az elévülés megszakadt, azaz újból megkezdődött, a perindításig eltelt időben azonban az I.r. felperes nem bizonyította, hogy az elévülés újból megszakadt volna. A "H" Kft. felszólító levelének kézbesítése nem nyert bizonyítást, mindemellett a levél kelte és a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem benyújtása között is eltelt az 5 éves elévülési idő. A perben becsatolt egyéb írásbeli felszólítások pedig nem az I., hanem a II.r. felperes követelésének teljesítésére irányultak. Mindebből az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I.r. felperes a követelését egyrészt másra engedményezte, másrészt ha lett volna követelése, az is elévült volna.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a II.r. felperes 2003 januárjától kezdődően 2 éven belül volt jogosult a kavics elszállítására, azaz legkésőbb 2005. januárjában volt esedékes a szolgáltatás. Ehhez képest a II.r. felperes 5 éven belül, 2009. áprilisában felszólította az alperest a teljesítésre, az "G" által. Úgy ítélte meg, hogy a küldemény alkalmas volt a Ptk. 327. §. (1) bekezdés alapján az elévülés megszakítására. Álláspontja szerint bár az alperes bejelentett lakcíme eltérő volt, de egyéb - részben bírósági - postai küldemények kézbesítésére is eredménnyel került sor az ajkai címen, mégpedig az alperes postai utánciklásra irányuló rendelkezése folytán. A név elírása sem volt akadálya a felszólítás pontos alanyi köre és tartalma azonosításának.

A szerződések szövegének és a meghallgatott tanúk vallomásának együttes figyelembevételével azonban az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperesnek nem volt kötelezettsége további ellenérték megfizetésére, a felperesek nem tudtak a Pp. 164. §. (1) bekezdése szerint őket terhelő bizonyítási kötelezettségnek eleget tenni abban a körben, hogy a szerződésben meghatározott kavicsmennyiségre további ellenérték fizetése nélkül lennének jogosultak.

Mindemellett az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy a szerződéses kötelezettség teljesítésére az alperesen túl "A", továbbá a "C" Kft. lett volna köteles. A Ptk. 334. §. (1) bekezdése értelmében, osztható szolgáltatásról lévén szó, a jogosult mindegyik kötelezettől csak a rá eső részt követelheti, így a követeléssel a kötelezettek nem egyetemlegesen tartoznának, az alperes tehát legfeljebb 40.000 m³ kavics kiszolgáltatására vagy ellenértékének megfizetésére lenne kötelezhető abban az esetben, ha ilyen további kötelezettség szerződéses vállalására sor került volna.

A felperesek fellebbezésükben az ítélet megváltoztatását, az alperes felperesek javára személyenként 135 millió Ft megfizetésére kötelezését kérték.

A fellebbezés szerint téves az az ítéleti álláspont, hogy az I.r. felperesnek nem volt érvényesíthető követelése az alperessel szemben. Az "I" Kft.-vel kötött engedményezési szerződés önmagában azt bizonyítja, hogy 2006. május 16-án már ismét az I.r. felperes rendelkezett a követeléssel. Ezt az engedményezést 2008. november 28-án felbontották a felek, tehát a fizetési meghagyás benyújtásakor ismét volt érvényesíthető követelése az I.r. felperesnek. Az engedményezés mindkét felperes vonatkozásában megszakította az elévülést.

Hivatkozása szerint ésszerűtlen és a kialakult piaci viszonyoknak sem felel meg, hogy a bányászati jogot gyakorlatilag a földterület áráért kapná meg a jogosult. A szerződés egyértelmű abban, hogy a 120.000 m³ kavicsért már nem kell fizetniük a felpereseknek, mert az maga a bányászati jog átadásának az ellenértéke. Ezt igazolja "K"-val kötött és már csatolt adásvételi szerződés és "J" személyes feljegyzése is. "J" tanúkénti meghallgatását a bíróság nem teljesítette, ez okból is megalapozatlan az ítélete. Az eladás, illetve a bányászati jog ellenértékének feltételei mindhárom esetben azonosak voltak, a szeptember 6-i szerződés lényege a bányászati jog átruházása volt, az ingatlanok átruházására külön szerződéssel került sor. A szerződés 12. pontja a bányászati jog ellenértékét meghatározta 130.000, később 120.000 m³ kavicsban. Amennyiben az eladók e tekintetben ellenértéket kötöttek volna ki, akkor azt pontosan meghatározhatták volna, ilyen azonban nem szerepel a

megállapodásokban. Az osztható szolgáltatás kérdéskörében kifejtett indokolással egyetértett a fellebbezés.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítéletet a csatlakozó fellebbezési kérelemben foglalt indokolásbeli módosítással kérte helybenhagyni. Csatlakozó fellebbezésében annak megállapítását kérte, hogy a követelés a II.r. felperes vonatkozásában is elévült. Álláspontja szerint a felperesek az elévülés megszakítását nem bizonyították, az "G" leveleivel kapcsolatosan azon felül, hogy a feladó képviseleti jogosultsága sem igazolt, a kézbesítés, tehát az alperes általi átvétel sem nyert bizonyítást, továbbá megállapítható a levelekről, hogy azokon sem a név, sem a cím nem helyesen szerepel.

A felperesek fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, a beszerzett peradatok okszerű értékelésével helyes tényállást állapított meg, a keresetet elutasító döntésével az ítéltábla egyetértett és túlnyomórészt annak indokait is osztotta.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen az I.r felperes aktív perbeli legitimációját vizsgálta, s ebben a körben arra a következtetésre jutott, hogy az I.r felperes a keresetében meghatározott követelés érvényesítésére nem jogosult, mert a hivatkozott szerződésekre alapított követelését teljes terjedelmében harmadik személyekre ruházta át és hivatkozásával ellentétben nem nyert bizonyítást, hogy a követelés akár részben is visszaszállt volna rá. Az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak ezen jogi álláspontjával nem értett egyet, figyelemmel arra, hogy a peradatok szerint (28/A/1. és 41/A./1. alatt csatolt iratok) az I.r felperes 2002. október 7-én majd 2003. november 5-én összesen 80.000 köbméter kavicsra vonatkozó követelését annak a "F" Kft-nek engedményezte, amelynek maga volt tagja, s egyben önálló képviseletre jogosult ügyvezetője. A Ptk.328-331.§-ában foglaltak az engedményezésre nem rendelkeznek írásbeli alakot, arra a Ptk.216.§ (1) bekezdése értelmében akár szóban is érvényesen sor kerülhet. A felperesek a Pk.50.024/2010. számú fizetési meghagyásos eljárásban csatolták azt a 2006. május 16-án kelt megállapodást, amelyben engedményezték követelésüket a "I" Kft. részére. Ezen okirat igazolja, hogy ha másként nem, úgy szóbeli jognyilatkozatok eredményeképpen a "F" Kft-től az I.r felperes visszaszerezte a 80.000 köbméter kavicssal kapcsolatos követelés fölötti rendelkezési jogot. Minekután a 2008. november 28-i megállapodásban a felperesek a "I" Kft-tel az engedményezést felbontották, az I.r felperesnek a követelés tekintetében fennáll a perben a keresetőségi joga.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor az alperes ezirányú kifogására figyelemmel helyesen foglalt állást akként, hogy az I.r felperes követelése elévült. Ezen döntésének indokaival az ítéltábla maradéktalanul egyetértett, azok megisméltése nélkül csupán kiemeli, hogy a 2003. november 5-i engedményezésről való értesítést követően a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem bírósághoz való benyújtásáig eltelt időben nem nyert bizonyítást olyan tény, amely a Ptk.329.§ (2) illetőleg a 327.§ (1) bekezdése szerint az elévülés megszakítását eredményezhette volna. A "H" Kft. felszólító levelének kézbesítése nem került bizonyításra, mindemellett ennek kelte és a követelés bírósági érvényesítése között is több, mint öt év telt el. Alaptalan a fellebbezési hivatkozás, hogy a "I" Kft. javára való

2006. május 16-i engedményezés az elévülést megszakította. A Ptk.329.§ (2) bekezdése értelmében ugyanis ilyen joghatás nem az engedményezéshez, hanem a kötelezett engedményezésről való értesítéséhez fűződik. A peradatok ugyanakkor nem igazolják, hogy ezen engedményezésről az alperest a felek értesítették volna.

Helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság a II.r felperessel szembeni elévülési kifogás alaptalanságát illetően is. Az alperesnek az elévülés megállapítására irányuló csatlakozó fellebbezése az alábbiakra figyelemmel tehát nem megalapozott. A II.r felperes a megbízottja útján 2009. április 27-én kelt írott és igazoltan ajánlott postai küldeményként feladott levelet intézett az alpereshez, amelynek tartalmából egyértelműen kiderül, hogy az alperest a jelen per tárgyát képező jogviszonyból eredő kötelezettségének teljesítésére szólítja fel. Helytálló az az elsőfokú bírósági álláspont, hogy az alperes vezetéknevének elírása a teljesítésre való írásbeli felszólítás Ptk.327.§ (1) bekezdésében írt - az elévülés megszakítására alkalmas - joghatásának bekövetkeztét alappal cáfolni nem képes. Ugyancsak helyesen értékelte az elsőfokú bíróság azt a körülményt, hogy az alperes - az elsőfokú ítéletben pontosan megjelölt bírósági küldeményekhez kapcsolódó tértivevény tanúsága szerint - a hatósági igazolvány szerinti **"Város"1**, számú lakóhelyével kapcsolatosan olyan postai rendelkezést tett a kézbesítést illetően, amelyben az **"Város"2**, ... utcai címre kért utánküldést. Erre figyelemmel az alperes nem hivatkozhat alappal arra, hogy ezen címen a részére hatályosan nem kerülhetett sor a kötelezettség teljesítésére irányuló II.r felperesi felszólítás kézbesítésére.

Ezt követően az elsőfokú bíróság a II.r felperes által érvényesített követelés fennálltát érdemben vizsgálta, melynek során a 2002. szeptember 6-án, 12-én és 30-án kötött (4/F/1., F/2., F/3. alatt csatolt) megállapodásokban tett jognyilatkozatok Ptk.207.§ (1) bekezdése szerint való értelmezése, továbbá az elsőfokú ítélet indokolásában részletesen számba vett és értékelt egyéb peradatok (további okiratok és tanúvallomások) együttes mérlegelése alapján a Pp.206.§ (1) bekezdésének maradéktalanul megfelelő mérlegelés útján jutott arra a következtetésre, hogy a felperesek kereseti tényállítása és erre alapított követelése nem megalapozott. Ezen peradatok ugyanis nem támasztják alá, hogy a felperesek további ellenérték nélkül lettek volna jogosultak a szerződésben meghatározott kavicsmennyiség elszállítására. A felperesek e körben tett tényállításának igazolására sem **"A"**, sem **"D"**, sem **"K"** tanúvallomása nem volt alkalmas. Ezen nyilatkozatok, valamint a 33/A/2. alatt csatolt készpénzfizetési számla és a 36/A/1. alatt csatolt szállítási szerződés, továbbá a 28/A/2. alatt csatolt és a **"N"** Kft. által írt levél egyaránt annak igazolására alkalmas, hogy a felperesek a szerződésben meghatározott kavicsmennyiség elszállításáért ellenértéket lettek volna kötelesek fizetni.

A **"K"** tekintetében létrejött, 29/F/1. alatt csatolt megállapodás tekintetében is helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság akként, hogy azon jogviszonyban sem ingyenesen került volna a kavicsmennyiség átruházására. Ezen megállapodással kapcsolatosan indítványozták a felperesek **"J"** tanúkenti meghallgatását, ezen indítvány teljesítését azonban a megállapodás fenti tartalmára figyelemmel alappal, eljárási szabálysértés nélkül mellőzte az elsőfokú bíróság.

"L" és "M" tanúk vallomása sem volt alkalmas a felperesi állítás igazolására, hiszen utóbbi csupán a szerződés előkészítésében vett részt, a szerződés megkötésében nem, míg előbbi csak a szerződés megkötését követően kapcsolódott be a felek közti jogviszonyba.

Az elsőfokú bíróság a fentiek okszerű, logikai hibától mentes mérlegelésével állapította meg ekörben a tényállást, ezen tevékenysége során jogszabálysértés terhére nem állapítható meg, így a hivatkozott peradatok felülmérlegelésére a felperesi fellebbezésbe foglaltak ellenére sem volt elegendő indok és eljárásjogi lehetőség a másodfokú eljárásban.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A másodfokú perköltségről a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett. Az eredménytelenül fellebbező felperesek kötelesek az állam javára megfizetni a fellebbezésükkel kapcsolatosan feljegyezett eljárási illetéket, az eredménytelen csatlakozó fellebbezésre lerótt illetéket az alperes köteles viselni.

Az eredménytelen felperesi fellebbezés körében az alperes javára az ítéletábra az ügyvédi munkadíjból álló - áfá-t is magában foglaló - másodfokú perköltség összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM.rendelet 3.§ (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, hozzávetőleg az elsőfokú eljárásban megállapított összeg felében határozta meg, ennek során figyelemmel volt arra is, hogy az alperes a saját csatlakozó fellebbezése körében a másodfokú eljárásban pervesztesnek bizonyult.

Győr, 2013. szeptember 25. napján

Dr. Zámbo Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Sarmon Hedvig sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: